

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput XV. De declinatione secunda

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

CAPUT XV.

DE DECLINATIONE

Secunda.

* *Quæ est Secunda Declinatio?*

Quæ habet in Genitivo I, in Dativo O. ut, Dominus, ni, no. Scamnum mni, mno.

† *Quomodo formatur Genitivus?*

1. I. Quæ US, UM, OS, aut ON finiunt, pares cum Nominativo syllabas habent, mutatis his terminationibus in I. ² ut, Dominus ni. templum, pli. Andros, dri; Ilion, Ilii. Excipe quæ in IUS formant, Unus, Illus, Nullus, Solus, Totus, Alius. Juxta Reg. 7. gen. Decl.
- 2.

Attica in OS, O faciunt. Androgeos, geo.

II Quæ IR, UR, aut EUS finiunt, superant Nominativum syllabarum numero, ad IR & UR assumpto I; EUS verò in EI³ mutato. ut, Vir, Viri: Satur, Saturi: Orpheus, Orpei.

3. III. Quæ ER finiunt, præcedente Muta vel F; eorum Genitivi pares cum Nominativo syllabas habent, annexo I, & excluso E. ut, Liber, Libri. Cancer, cri. Evander, dri. Vaser, fri. Niger, gri: Aper, Apri, Magister, stri. ⁴ Præterquam quæ in IUS formant, Uter, Alter, Neuter, ⁵ juxta Reg. 7. gen. Decl. cap. XIII.
- 4.
- 5.

Excipe I. Liber, Liberi. pro Baccho: Liber Adjectivum; & plurale Liberi, orum. Item ⁶ Adulter, Gibber Adjectivum, Lacer, Presbyter, ⁷ Prosper, Sacer, eri. Et quod ex omni numero E in Obliquis producit, Celiber, beri. I I. Composita

fita

XV. NATIONE

da.
Declination?
o I, in Dativo Oa
m nni. mto.
ur Genitivus?
aut ON finitunt. m
labas habent, mca
h I. ut, Dominu
llion, Ili. Excip
lliu, Nullus, S
7. gen. Decl.
Androgeos, geo.
hauit, superan
numero, ad IR
h EI³ mutato. ut
heus, Orphei.
cedente Muta v
cum Nominativ
& excluso E. m
ander, dri. Vaso
Lagister, stri.⁴ Pra
nant, Uter, Alu
Decl. cap. XIII.
o Baccho. Liber ab
orum. Item⁵ Adu
er, Presbyter, ⁷ Pr
omni numero E n
r, veri. II. Compo
ita

sita à Fero & Gero. ut, Lucifer, Falcifer, feri:
Armiger, Corniger, gexi. III. Quedam etiam
Syncopen³ patiuntur, & ita utramque for-
mam admittunt. ut, Dexter, Dexteri, Dextero,
& Dextri, Dextro: Asser, Asseri, & Assri, &c.

IV. Quæ aliam quàm Mutam vel F, ante
ER habent, I annectunt, & ita Genitivis cre-
scent. ut, Tener, Teneri: Gener, Generi: Miser,
Miseri: Puer, Pueri.

† Quomodo formatur Dativus & Ablativus
Singularis?

O finiunt Dativi & Ablativi singulares,
Latine⁹ in hoc ordine omnes. ut, Dominus, ni,
no: Gener, ri, rō: Orpheus, ei, eō.

Excipiuntur ea quorum Genitivus in IUS
exeunt. Horum enim Dativi in I fiunt, ut,
Unus, nius, ni: Uter, trius, tri. Sed in Ablati-
vo O retinent. ut, ab Uno, ab Utro.

† Quomodo formatur Accusativus Sin-
gularis?

Accusativi terminatio Latina UM est, ex
terminatione¹⁰ Genitivi. ut, Domini, num:
Generi, rum: Orphei, eum.¹¹ Unius, um: Uteri-
us, trum. Græca verò, ab EIUS, EA: ab OS,
ON. ut, Orpheus, ei, ea: Hac Ilios, ii, ion; Rhodos,
di, don:¹² Androgeos, geo, geon.

Quomodo formatur Vocativus Singularis?

* Lab R, † & Atticè in OS per o desinen-
tibus, * Vocativi similes sunt Nominativis,
ut, ô Liber,¹³ ô Vir, ô Satur. † ô Androgeos.

D 4 * II. ab

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14. * II. ab US † & OS per $\acute{\omicron}\mu\mu\eta\gamma\acute{\omicron}\nu$, * fit Vocativus per E. ¹⁴ ut *Dominus, ne: Cancellarius, rie: † Rhodos, de: Delos, le.* Sic *Evandrus, dre: Thymbrus, bre.*
15. * Excipiuntur, I, *Deus, ô Deus:* ¹⁵ *Filius, ô Fili:*
16. *Meus, ô Mi.* ¹⁶ II. Propria in IUS, quæ per I formant Vocativum, abjecto US. ut *Virgilius, Virgili.* ¹⁷ *Pompeius, ô Pompei* [tribus Syllabis]. Horatius tamen l. i. *epist. 7.* duabus Syllabis habet; *Durus, ait, Vulteiminis, attentusq, videris.*
18. * III. Ab ELIS fit Vocativus per EU, ⁸ ut, *Orpheus, ô eu.*
19. † IV. Græca ex OUS in US contracta, Vocativos in U ¹⁹ formant. ut, *Panthous, Panthus, ô Panthu.*

† *Quomodo formatur Nominativus & Vocativus Pluralis?*

20. Masculina & Fœminina per I: ²⁰ Neutra per A, Nominativos & Vocativos Plurales faciunt. ut: *Hi & ô Domini. He & ô Periodi. Hæc & ô Templâ.*

Anomala sunt, *Ambo & Duo.* Nota etiam *Dei & Dii, à Deus;* quod per Synæresin *Di* dicitur.

* *Quomodo formatur Genitivus Pluralis?*

In ORUM, per omnes terminationes omniaq; Genera. † *De Syncope in UM, vide supra Cap. 13. Reg. 6.*

* *Quomodo formatur Dativus & Ablativus Pluralis?*

In

In IS perpetuò Præter *Ambobus* & *Duobus*,
ab *Ambo* & *Duo*. Nota etiam *Deis* & *Diis*, &
Deus: † pro *quo* & *Dis* per Synaresin.

Quomodo formatur Accusativus Pluralis?

* Masculina & Feminina in OS: Neutra
in A. † Pro *Ambos*, *Duos*, invenitur etiam,
Ambo ²¹ & *Duo*.

CAPUT XVI.

DE DECLINATIONE

Tertia.

* Quæ est Tertia Declinatio?

Quæ habet in Genitivo IS. ut, *Pater*, *Pa-*
tris: *Sacerdos*, *Sacerdotis*. † Quod in origi-
ne Græcis Nominibus sæpè in OS tranfit. ut:
Pan, *Panis*, & *Panos*: *Phorcynis*, *idis* & *idos*.

□ Quomodo formatur Genitivus Sin-
gularis.

In hac Declinatione, quia Genitivus aliàs
numero syllabarum superat Nominativum;
aliàs eidem æqualis est: formationem Geniti-
vi in Regulas redigere paulò operosius est.
Sed commodè ex usu addisci illa varietas po-
test. Videantur tamen hac de re Regulæ se-
quentes.

□ A.

A assumit TIS. ut, *Poëma*, *Poëmatis*.

□ E.

E convertitur in IS. ut, *Mare*, *Maris*; *Cubi-*
le, *Cubilis*.

D 5

□ O